

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-39>

УДК 330.131.7

Надієвець Людмила Михайлівна

кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку та фінансів,
Університет економіки і підприємництва
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9237-3095>

Галецький Сергій Євгенович

магістрант,
Університет економіки і підприємництва
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-4736-0982>

Lyudmila Nadiyevets, Serhiy Galetskyi

University of Economics and Entrepreneurship

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ: ДОСВІД ТОВ «БК ДАО»

TRANSFORMATION OF FINANCIAL SECURITY OF A CONSTRUCTION ENTERPRISE IN CONDITIONS OF ECONOMIC INSTABILITY: EXPERIENCE OF LLC «BK DAO»

Анотація. У сучасних умовах економічної нестабільності ефективне фінансове забезпечення будівельних підприємств стає ключовим фактором їх виживання та розвитку. Метою дослідження є оцінка трансформації фінансового забезпечення будівельного підприємства ТОВ «БК ДАО» в умовах економічної нестабільності через аналіз джерел фінансування, фінансової стійкості, ліквідності, рентабельності та ділової активності у 2022–2024 рр. Використано методи аналізу, синтезу, порівняння, економіко-статистичні прийоми, коефіцієнтний та моделювання. Виявлено проблеми: нестабільність фінансування, низька рентабельність, дисбаланс грошових потоків. Запропоновано оптимізацію структури капіталу, ефективніше бюджетування, удосконалення політики управління оборотними коштами. Наукова новизна полягає у поєднанні традиційних і сучасних методів оцінки фінансової стійкості. Практична значущість визначається можливістю застосування результатів для стабілізації фінансового стану аналогічних підприємств будівельної галузі.

Ключові слова: фінансове забезпечення, фінансова стійкість, джерела фінансування, рентабельність, грошові потоки, будівельне підприємство, фінансовий аналіз.

Summary. The purpose of the study is a comprehensive assessment of the transformation of the financial security of the construction company LLC “BK DAO” in conditions of economic instability by analyzing the structure and dynamics of financing sources, indicators of financial stability, liquidity, profitability and business activity in 2022–2024, as well as determining priority areas for increasing solvency and strengthening financial security. In the process of the study, a set of general scientific methods was used – analysis, synthesis, induction, deduction, analogy, abstraction, as well as special economic and statistical tools: comparative analysis of financial statements, coefficient method, methods of trend and factor analysis, economic and mathematical modeling and forecasting. This provided the opportunity to trace the influence of external and internal factors on the financial dynamics of the enterprise. The results of the study allowed us to identify key problems in the financial support of the construction business, including: instability and insufficient diversification of financing sources, low profitability of production and economic activities, unevenness and imbalance of cash flows, which reduces investment attractiveness and complicates planning. A number of measures are proposed to increase the efficiency of financial management: optimization of the capital structure with an emphasis on the balance of own and borrowed funds, implementation of more effective budgeting and controlling systems, improvement of current asset management policy, application of risk management tools and digital technologies in the field of finance. The scientific novelty lies in an integrated approach to assessing financial stability, which combines classical coefficient methods and elements of economic and mathematical modeling, as well as in the development of practical recommendations for adapting the financial

strategy of the enterprise to the conditions of the modern turbulent economy. The practical significance of the work is manifested in the possibility of using its results not only for the development and implementation of financial stabilization measures at the enterprise under study, but also for increasing the financial stability and efficiency of similar business entities in the construction industry of Ukraine.

Keywords: financial support, financial stability, sources of financing, profitability, cash flows, construction enterprise, financial analysis.

Постановка проблеми. У сучасних умовах економічна нестабільність, що виявляється у високому рівні інфляції, коливаннях валютного курсу, зміні податкового законодавства та зростанні фінансових ризиків, будівельні підприємства стикаються з проблемою забезпечення стабільного фінансування своєї діяльності. Традиційна модель самофінансування виявляється недостатньо ефективною, що змушує компанії активно залучати зовнішні ресурси та адаптувати фінансову політику до кризових умов. Це породжує потребу в глибокому аналізі структури фінансового забезпечення, визначенні рівня залежності від позикового капіталу та оцінці ефективності використання фінансових ресурсів. Особливої актуальності набуває пошук оптимальних шляхів зміцнення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства, здатного забезпечити його розвиток і конкурентоспроможність навіть за умов нестабільного економічного середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні засади фінансового забезпечення діяльності підприємств, зокрема в умовах економічної нестабільності, розглянуті в працях багатьох вітчизняних науковців, таких як Л.В. Бражна [1], В.В. Бутенко [2], З.-М. Задорожний [3], М. Мавріна [4], Є.Ю. Міщанин [5], О.М. Токарев [7] та інших. У їхніх роботах висвітлено сутність фінансового забезпечення, класифікацію джерел фінансування, механізми управління фінансовими потоками на підприємстві, методики оцінювання фінансів

Значну увагу проблематиці фінансової стійкості підприємств в умовах нестабільного зовнішнього середовища надано у публікаціях Н.С. Танклевська [6], Н.Ф. Хрущ [9], І.Ф. Ясіновська [10]. Зокрема, автори досліджують вплив інфляційних процесів, коливань валютного курсу, подорожчання ресурсів та зміни в обсягах споживання фінансових результатів підприємств. У цих працях обґрунтовано необхідність адаптації традиційних фінансових стратегій до нових умов функціонування, використання гнучких підходів до управління капіталом, впровадження цифрових інструментів планування та прогнозування

Віддаючи належне вченим, які зробили суттєвий внесок у розвиток теорії та практики фінансового забезпечення підприємств, слід зазначити, що питання трансформації джерел фінансування та механізмів управління фінансовими ресурсами в умовах глибокої економічної нестабільності (зокрема у період 2022–2024 рр.) досі зали-

шаються недостатньо дослідженими. Зокрема, малорозкритими залишаються аспекти оперативного управління фінансовими потоками в умовах воєнного стану, адаптації системи фінансового обліку до швидкозмінних умов, а також використання альтернативних джерел фінансування (гранти, благодійні кошти, краудфандинг тощо). Окрему наукову нішу становить питання оптимізації фінансового забезпечення саме у будівельній сфері, яка є однією з найбільш капіталомістких та вразливих до зовнішніх шоків галузей економіки.

Метою дослідження є всебічна оцінка змін системи фінансового забезпечення будівельного підприємства ТОВ «БК ДАО» в умовах економічної нестабільності. Для цього передбачається проаналізувати структуру та динаміку джерел фінансування, а також показники фінансової стійкості, ліквідності, рентабельності та ділової активності підприємства за 2022–2024 рр., та визначити основні напрями підвищення його платоспроможності.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах сучасної української економіки, яка характеризується високим рівнем інфляції, нестабільністю валютного ринку, зміною податкового законодавства, підприємствам необхідно формувати адаптивну та ефективну систему фінансового забезпечення, яка дозволить не лише вижити, а й зберігати конкурентні переваги.

Фінансове забезпечення підприємства є сукупністю джерел формування грошових ресурсів, що використовуються для здійснення господарської діяльності, інвестування, розрахунків із партнерами, покриття поточних витрат, а також підтримання платоспроможності в умовах змін зовнішнього середовища [2].

Тому, для проведення аналізу структури та ефективності фінансового забезпечення ТОВ «БК ДАО» в умовах нестабільної економіки побудуємо відповідний алгоритм (рис. 1).

Підготовчий (організаційно-аналітичний) етап аналізу фінансового забезпечення ТОВ «БК ДАО» передбачає визначення ключових цілей дослідження, збирання необхідної інформації та встановлення часових меж аналізу. Основною метою є виявлення сильних та слабких сторін структури фінансового забезпечення підприємства, а також оцінка ефективності використання наявних фінансових ресурсів. Це дозволить виявити внутрішні резерви підвищення рентабельності та платоспроможності компанії [1].

Для забезпечення об'єктивності та повноти аналізу здійснюється збір фінансової документа-

Рисунок 1 – Алгоритм аналізу ефективності фінансового забезпечення діяльності ТОВ «БК ДАО»

Джерело: розробка автора на основі [10]

ції, що включає фінансову звітність мікропідприємства ТОВ «БК ДАО».

Період аналізу охоплює 2022–2024 роки, що дозволяє простежити фінансову динаміку підприємства в умовах зростання, а також у нестабільний 2023 рік, коли компанія зазнала збитків. Такий підхід забезпечує можливість комплексного аналізу адаптації ТОВ «БК ДАО» до змін зовнішньої середовища, ефективності прийнятих управлінських рішень та здатності підприємства реагувати на фінансові виклики.

На другому етапі здійснимо безпосередній аналіз структури фінансового забезпечення ТОВ «БК ДАО». Метою цього етапу є оцінка складу та співвідношення власних та позикових джерел фінансування, виявлення змін у їх динаміці, а також визначення рівня фінансової стійкості підприємства. Дослідження структури фінансового забезпечення дозволяє виявити ступінь залежності

компанії від зовнішніх джерел, рівень капіталізації та ефективність формування ресурсної бази для здійснення господарської діяльності [3].

В межах аналізу розглядаються як довгострокові, так і короткострокові джерела фінансування, зміни у власному капіталі, кредиторській заборгованості, а також тенденції використання банківських кредитів (таблиця 1). Особлива увага приділяється структурним зрушенням у розрізі трирічного періоду, що дозволяє оцінити, наскільки ефективно підприємство адаптується до змін фінансової середовища та забезпечує стабільність свого розвитку [5].

Аналіз динаміки джерел фінансування ТОВ «БК ДАО» свідчить про суттєву трансформацію у фінансовій політиці підприємства протягом 2022–2024 років. Найбільш показовим є різке зростання зареєстрованого капіталу в 2024 році – з 10 тис. грн до 432,1 тис. грн, що забезпечило

Таблиця 1 – Динаміка джерел фінансування ТОВ «БК ДАО» за 2022 – 2024 рр., тис. грн

Показники	Рік			Абсолютний приріст, (+,-)		Відносний приріст, %		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Зареєстрований (пайовий) капітал	10	10	432,1	0	422,1	0	4 221	4 221
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	946,5	378,5	663,6	-568	285,1	-60,01	75,32	-29,89
Короткострокові кредити банків	0	709,9	734,2	709,9	24,3	–	3,42	–
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	0	2	0	2	-2	–	-100	–
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	0	104,6	0	104,6	-104,6	–	-100	–
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	6,9	8,9	34,7	2	25,8	28,99	289,89	402,9
Інші поточні зобов'язання	1,7	1,7	1,7	0	0	0	0	0

Джерело: складено автором на основі [8]

значне підсилення власного капіталу і свідчить про інвестиційну активність або докапіталізацію з боку засновників.

Після суттєвого падіння нерозподіленого прибутку у 2023 р. (на 60%), у 2024 р. спостерігалось його часте відновлення, що може свідчити про покращення фінансових результатів підприємства. Варто також відзначити активне залучення короткострокових банківських кредитів з нульового рівня у 2022 році до понад 700 тис. грн. у наступні роки, що говорить про потребу у додатковому фінансуванні для забезпечення операційної діяльності.

Кредиторська заборгованість за окремими статтями (перед бюджетом, за товари, роботи, послуги) з'являлася лише у 2023 році та була повністю погашена у 2024 році, що є позитивним сигналом щодо розрахункової дисципліни підприємства. Натомість заборгованість із виплати заробітної плати зросла у 5 разів за два роки, що може свідчити про фінансові труднощі або зростання фонду оплати праці без відповідного резерву.

Протягом 2022–2024 років структура джерел фінансування ТОВ «БК ДАО» зазнала суттєвих змін. У 2022 році фінансування майже повністю здійснювалося за рахунок власного капіталу (99,11%), з переважанням нерозподіленого прибутку (98,07%), що свідчить про фінансову автономність компанії. Проте вже у 2023 році ця частка скоротилася до 31,96%, що супроводжувалося стрімким зростанням залучених коштів, зокрема короткострокових банківських кредитів, які склали 58,4% загального обсягу фінансування. Це вказує на зміну фінансової стратегії – від самофінансування до активного використання кредитного капіталу.

У 2024 році структура дещо стабілізувалася: частка власного капіталу зросла до 58,71%, головним чином завдяки суттєвому збільшенню зареєстрованого капіталу (до 23,15%). Водночас частка

банківських кредитів зменшилася до 39,34%, що може свідчити про зменшення потреби в позикових коштах або поліпшення фінансового стану підприємства. Помірно зросла частка заборгованості з оплати праці, тоді як інші зобов'язання залишаються незначними або зведені до нуля.

Загалом можна зробити висновок, що у 2023 році компанія опинилася у складній фінансовій ситуації та була змушена звернутися до зовнішнього фінансування, проте вже у 2024 році здійснено кроки до відновлення фінансової стійкості шляхом збільшення капіталу та зниження кредитного навантаження. Це свідчить про гнучкість фінансової політики підприємства та спроможність адаптуватися до змін економічного середовища.

Таким чином, структура фінансового забезпечення підприємства демонструє перехід від переважно власного фінансування до комбінованої моделі з активним використанням позикових коштів. Загалом, у 2024 році спостерігається покращення фінансової ситуації після кризового 2023 року, що свідчить про поступове відновлення стабільності.

Оцінюючи ступінь ризику, доцільно зазначити, що у 2022 році структура фінансування ТОВ «БК ДАО» була стабільною та майже безризиковою. У 2023 році компанія зазнала різкого зростання фінансового ризику через залежність від короткострокового фінансування, що є ознакою фінансової нестабільності. У 2024 році ситуація покращилася, проте підприємство залишилося частково залежним від короткострокових позик. Для забезпечення більшої стабільності доцільно розглядати можливість диверсифікації джерел фінансування, зокрема шляхом залучення довгострокового капіталу, який дозволяє знизити ризики ліквідності та підвищити прогнозованість фінансових потоків.

На третьому етапі проведемо аналіз ефективності фінансового забезпечення ТОВ «БК ДАО»

за 2022–2024 рр. у розрізі показників оцінки фінансового стану.

У таблиці 2 наведено динаміку ключових показників фінансової стійкості ТОВ «БК ДАО» за 2022–2024 рр., відповідно до якої у 2023 році відбулося різке зниження власних оборотних коштів на 578,6 тис. грн., проте вже у 2024 році зафіксовано їх значне зростання – на 717,7 тис. грн. Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами та коефіцієнт фінансової автономії у 2023 році суттєво знизилися, що свідчить про підвищену залежність від зовнішніх джерел фінансування. Водночас у 2024 році відбулося відновлення цих показників.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу залишався стабільним, що свідчить про достатній рівень гнучкості в управлінні власними ресурсами. Коефіцієнт мобільності активів у 2024 році значно зріс, що може свідчити про підвищення здатності підприємства швидко перетворювати активи у ліквідні кошти.

Загалом, фінансова стійкість ТОВ «БК ДАО» у 2024 році продемонструвала позитивну динаміку порівняно з 2023 роком, однак рівень стабільності ще не досягнув показників 2022 року. Підприємству необхідно посилити контроль за структурою капіталу та оптимізувати джерела фінансування для підвищення довгострокової фінансової стабільності.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності ТОВ «БК ДАО» (рис. 2) свідчить про різке зниження показників у 2023 році порівняно з 2022 роком, що, ймовірно, пов'язане з коригуванням бухгалтерського чи управлінського обліку, зокрема із завищеними значеннями у 2022 році. Коефіцієнти поточної, швидкої та абсолютної ліквідності знизилися більш ніж у 75 разів, проте вже у 2024 році спостерігається

відновлення: зростання на 0,73–0,97 пунктів відповідно. Це свідчить про поступове поліпшення фінансового стану підприємства та його здатність покривати короткострокові зобов'язання.

Особливо позитивною є динаміка співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості: після зниження у 2023 році до критично низького рівня (0,08), у 2024 році показник виріс до 2,43, що вказує на переважання дебіторської заборгованості над кредиторською. Така ситуація є свідченням покращення платоспроможності підприємства, проте вимагає контролю за обігом дебіторської заборгованості, щоб уникнути проблем із ліквідністю у майбутньому.

Загалом, фінансовий стан ТОВ «БК ДАО» у частині ліквідності покращився у 2024 році після складного 2023 року. Проте для стабільного розвитку компанії доцільно зберігати контроль за співвідношенням оборотних активів та короткострокових зобов'язань, а також забезпечити ефективну політику управління дебіторською заборгованістю [4].

У таблиці 3 відображено зміну ключових показників рентабельності та ефективності використання ресурсів ТОВ «БК ДАО» у динаміці за 2022–2024 роки. Ці показники дозволяють оцінити прибутковість діяльності підприємства, його інвестиційну привабливість та фінансову динаміку у коротко- та довгостроковій перспективі.

Показники рентабельності ТОВ «БК ДАО» за аналізований період свідчать про суттєві коливання та значне покращення фінансового результату у 2024 році після кризового 2023 року:

рентабельність активів зросла з -52,09% у 2023 році до 16,32% у 2024 році, що є ознакою переходу від збитковості до прибуткової діяльності. Аналогічну позитивну динаміку демон-

Таблиця 2 – Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «БК ДАО» за 2022–2024 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст, (+,-)		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Власні обігові кошти, тис. грн.	945,9	367,3	1 085	-578,6	717,7	139,1
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	0,99	0,31	0,58	-0,68	0,27	-0,41
Маневреність власних оборотних коштів	1	3,23	1,53	2,23	-1,7	0,53
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів	-	-	9,96	-	-	-
Коефіцієнт фінансової автономії	0,99	0,32	0,59	-0,67	0,27	-0,4
Коефіцієнт фінансової залежності	1,01	3,13	1,7	2,12	-1,43	0,69
Коефіцієнт фінансового леввериджу	0,01	2,13	0,7	2,12	-1,43	0,69
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,99	0,95	0,99	-0,04	0,04	0
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	1	1	1	0	0	0
Коефіцієнт фінансової стійкості (покриття інвестицій)	0,99	0,32	0,59	-0,67	0,27	-0,4
Коефіцієнт мобільності активів	90,05	56,34	173,42	-33,71	117,08	83,37

Джерело: складено автором на основі [8]

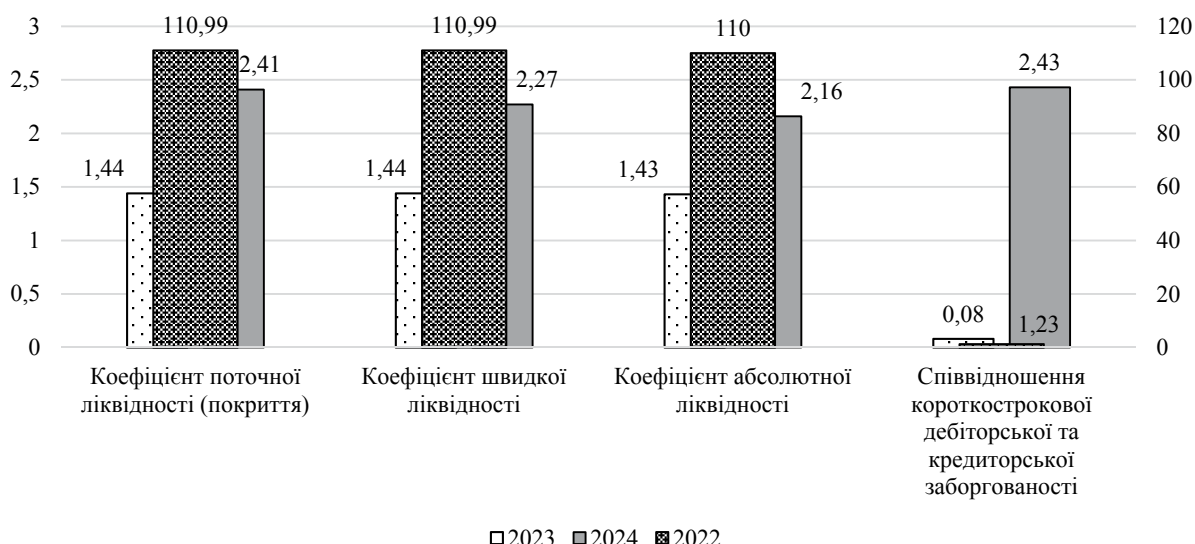

Рисунок 2 – Динаміка показників ліквідності ТОВ «БК ДАО» за 2022–2024 рр.

Джерело: складено автором на основі [8]

Таблиця 3 – Динаміка показників рентабельності (збитковості) ТОВ «БК ДАО» за 2022–2024 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст, (+,-)		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Рентабельність активів,%	–	-52,09	16,32	–	68,41	–
Рентабельність (пасивів) активів,%	–	-52,09	19,91	–	72	–
Рентабельність (пасивів) активів,%	–	-52,09	19,91	–	72	–
Рентабельність власного капіталу,%	–	-84,46	33,89	–	118,35	–
Рентабельність виробничих фондів,%	–	-3572,33	1576,8	–	5 149,13	–
Рентабельність продажів за чистим прибутком (чиста маржа),%	11,3	-6,35	0,57	-17,65	6,92	-10,73
Коефіцієнт реінвестування,%	–	100	113,36	–	13,36	–
Коефіцієнт стійкості економічного зростання,%	–	-146,2	26,02	–	172,22	–
Період окупності активів, днів	–	-1,92	6,13	–	8,05	–
Період окупності власного капіталу, днів	–	-1,18	2,95	–	4,13	–

Джерело: складено автором на основі [8]

струє рентабельність власного капіталу, яка зросла на 118,35 відсоткових пунктів та досягла 33,89%;

– рентабельність виробничих фондів у 2023 році була надзвичайно низькою (-3572,33%), що свідчило про неефективне використання основних засобів. Проте, вже в 2024 році показник становив 1576,8%, що свідчить про кардинальне покращення ефективності виробничих інвестицій;

– чиста рентабельність продажів (маржа) у 2023 році була від'ємною (-6,35%), однак у 2024 році компанія вийшла на прибутковий рівень – 0,57%, що свідчить про початок стабілізації фінансових результатів;

– коефіцієнт реінвестування зріс з 100% до 113,36%, що вказує на зростаючу готовність підприємства спрямовувати прибуток на подальше розвиток;

– коефіцієнт стійкості економічного зростання підвищився з -146,2% до 26,02%, демонструючи покращення здатності підприємства до самостійного фінансування зростання;

– період окупності активів та власного капіталу також перейшов із від'ємних значень у позитивні (6,13 та 2,95 днів відповідно), що є свідченням відновлення прибуткової діяльності підприємства.

Загалом, у 2024 році спостерігається чітка тенденція виходу підприємства з глибокої збитковості, яка мала місце у 2023 році, та відновлення фінансової результативності. Це створює передумови для зростання інвестиційної привабливості та подальшого розвитку ТОВ «БК ДАО».

У таблиці 4 наведено аналіз динаміки показників ділової активності ТОВ «БК ДАО» за 2023–2024 роки. Основну увагу приділено оцінці

Таблиця 4 – Показники ділової активності ТОВ «БК ДАО» за 2023–2024 рр.

Показники	Рік		Абсолютний приріст, (+,–)
	2023	2024	2024 / 2023
Оборотність власного капіталу, обороти	13,3	59,42	46,12
Оборотність активів, коефіцієнт трансформації, обороти	8,2	28,62	20,42
Фондовіддача, обороти	562,52	2 764,62	2 202,1
Коефіцієнт оборотності оборотних активів, обороти	8,32	28,92	20,6
Період одного обороту оборотних активів, днів	43,25	12,45	-30,8
Коефіцієнт оборотності запасів, обороти	–	768,57	–
Період одного обороту запасів, днів	–	0,47	–
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, обороти	993,79	939,21	-54,58
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	0,36	0,38	0,02
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, обороти	148,11	557,24	409,13
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	2,43	0,65	-1,78
Період операційного циклу, днів	–	0,85	–
Період фінансового циклу, днів	–	0,21	–

Джерело: складено автором на основі [8]

оборотності капіталу, активів, запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості, а також розрахунку тривалості окремих етапів операційного та фінансового циклів. Ці показники дозволяють оцінити ефективність використання ресурсів підприємства та швидкість обігу коштів у господарському процесі.

У 2024 році ТОВ «БК ДАО» демонструє суттєве покращення показників ділової активності порівняно з 2023 роком. Зокрема:

- оборотність власного капіталу зросла з 13,3 до 59,42 оборотів, що свідчить про зростання ефективності використання власних ресурсів;

- оборотність активів також суттєво покращилася – з 8,2 до 28,62 оборотів, що вказує на більш інтенсивне використання активів підприємства;

- значне зростання фондовіддачі (з 562,52 до 2 764,62 оборотів) свідчить про підвищення продуктивності основних засобів;

- коефіцієнт оборотності оборотних активів зріс більш ніж утричі, що скоротило період одного обороту з 43,25 до 12,45 днів, тобто кошти стали повертатися значно швидше;

- коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості також зріс у понад 3,5 рази, а період її погашення скоротився на 1,78 дня, що свідчить про підвищення платоспроможності будівельного підприємства;

- водночас оборотність дебіторської заборгованості трохи знизилася (на 54,58 оборотів), що потребує додаткової уваги для уникнення ризику прострочених платежів.

Також у 2024 році вперше розраховані коефіцієнти оборотності запасів (768,57 оборотів) та період операційного та фінансового циклів, що становили відповідно 0,85 та 0,21 днів, засвід-

чивши про надзвичайно високу обертовість та ефективність процесів.

Загалом, аналіз показує значне покращення ділової активності ТОВ «БК ДАО» у 2024 році, що є позитивною тенденцією та свідчить про ефективне управління ресурсами підприємства. Втім, окремі напрямки (зокрема дебіторська заборгованість) потребують подальшого контролю та оптимізації.

На четвертому етапі проаналізуємо вплив макроекономічних факторів національної економіки на діяльність ТОВ «БК ДАО» упродовж 2022–2024 років, оцінимо основні ризики, з якими стикалося будівельне підприємство, а також проведемо моніторинг адаптації компанії до умов кризи.

У 2022–2024 рр. діяльність ТОВ «БК ДАО» відбувалася в умовах нестабільної економіки, що значною мірою вплинуло на фінансові результати підприємства. На компанію негативно вплинули ключові макроекономічні фактори, серед яких – висока інфляція, валютні коливання, зміни у податковому законодавстві та загальна політична нестабільність у країні. Інфляційні процеси спричинили зростання собівартості продукції та витрат на енергоресурси, що знижувало конкурентоспроможність. Коливання валютного курсу ускладнювали планування та виконання зовнішньоекономічних контрактів. Крім того, підвищення податкового навантаження створювало додатковий тиск на фінансову стабільність підприємства, а політична ситуація ускладнювала логістику та ділову активність загалом [6].

У 2023 році компанія зіштовхнулася з низкою серйозних ризиків. Фінансові ризики виявилися у вигляді збитковості та негативних показників рентабельності. Кредитні ризики зросли через

високу частку позикового капіталу в структурі фінансування (коефіцієнт фінансової залежності на 3,13), що створювало загрозу боргового навантаження. Інвестиційні ризики також були високі, оскільки показники доходності не приваблювали потенційних інвесторів.

Незважаючи на складну ситуацію, ТОВ «БК ДАО» змогло адаптуватися до кризових умов і здійснити ряд ефективних антикризових заходів. Зокрема, було проведено оптимізацію витрат – зменшено адміністративні та операційні витрати, що сприяло покращенню фінансових результатів у 2024 році. Також підприємство активізувало пошук альтернативних джерел фінансування, значно збільшивши обсяги реінвестування – відповідний коефіцієнт зріс до 113,36%. Одним із важливих досягнень стало значне зростання оборотності активів (з 8,2 до 28,62 оборотів) та фондовіддачі, що свідчить про ефективне використання наявних ресурсів. Також зберігся високий рівень контролю за дебіторською заборгованістю – період її погашення залишився дуже коротким (0,38 днів), що сприяло підтриманню ліквідності.

В результаті, у 2024 році компанія досягла позитивних змін: рентабельність активів та власного капіталу вийшла на позитивні значення, значно покращилися показники оборотності та фінансової стійкості. Це свідчить про ефективну реакцію ТОВ «БК ДАО» на виклики нестабільної економіки та формування бази для подальшого стабільного розвитку.

На п'ятому етапі, на основі зібраних даних, було виявлено ключові сильні та слабкі сторони ТОВ «БК ДАО» (таблиця 5), що впливають на його конкурентоспроможність і стабільність, а також можливості та загрози зовнішнього середовища, які слід враховувати при стратегічному плануванні.

Такий аналіз дозволив комплексно оцінити позицію компанії на ринку будівельних послуг та обґрунтувати напрямки подальшого розвитку в умовах економічної нестабільності.

SWOT-аналіз засвідчив, що ТОВ «БК ДАО» володіє значним внутрішнім потенціалом для подальшого розвитку, зокрема завдяки стрімкому зростанню рентабельності та оборотності у 2024 році, високій мобільності активів і активному реінвестуванню прибутку. Водночас компанія стикається з наслідками глибокої фінансової кризи 2023 року, зокрема зниженням ліквідності та високим борговим навантаженням, що вимагає подальшого посилення фінансової дисципліни.

Зовнішнє середовище створює як нові можливості для розширення бізнесу й залучення інвестицій, так і серйозні ризики, пов'язані з політичною нестабільністю, інфляційним тиском та податковими змінами. Для забезпечення сталого розвитку ТОВ «БК ДАО» доцільно зосередити зусилля на диверсифікації джерел фінансування, зміцненні платоспроможності та адаптації до макроекономічних викликів. Успішне використання виявлених можливостей за умови мінімізації ризиків дозволить підприємству зміцнити рин-

Таблиця 5 – SWOT-аналіз діяльності ТОВ «БК ДАО»

Сильні сторони	Слабкі сторони
- суттєве зростання рентабельності у 2024 р.: активів (16,32%), власного капіталу (33,89%), виробничих фондів (1576,8%); - висока оборотність активів (28,62) і власного капіталу (59,42) у 2024 р.; - відновлення фінансової стійкості: зростання власних обігових коштів, коефіцієнтів автономії та покриття; - висока мобільність активів (173,42%) – здатність швидко трансформувати активи в ліквідність; - реінвестування прибутку – понад 113%, що свідчить про спрямування коштів на розвиток; - ефективне реагування на кризу – впровадження антикризових заходів.	- глибока збитковість у 2023 р. (рентабельність активів – 52,09%, власного капіталу – 84,46%); - висока фінансова залежність у 2023 р. (коефіцієнт – 3,13), що свідчить про надмірне залучення позикових коштів; - значне падіння ліквідності в 2023 р. (понад 75-кратне зменшення коефіцієнтів); - зростання заборгованості з оплати праці у 5 разів; - зменшення оборотності дебіторської заборгованості у 2024 р. (на 54,58 об.), що потребує контролю; - низька чиста маржа прибутку у 2024 р. – лише 0,57%.
Можливості	Загрози
- використання позитивної динаміки 2024 р. для залучення інвестицій; - диверсифікація джерел фінансування – зменшення залежності від короткострокових кредитів; - можливість розвитку за рахунок реінвестування та зростання капіталу; - впровадження цифрових рішень для оптимізації витрат та процесів; - розширення ринку збуту та участь у програмах підтримки бізнесу.	- воєнна та політична нестабільність, що ускладнює планування та операційну діяльність; - висока інфляція, яка зменшує купівельну спроможність та збільшує витрати; - валютні коливання, які впливають на імпортні ресурси та контракти; - можливі податкові зміни, що можуть посилити фінансовий тиск; - загроза погіршення платоспроможності у разі зростання дебіторської заборгованості або витрат.

Джерело: розробка автора

кові позиції та забезпечити фінансову стійкість у майбутньому [9].

Питання щодо надання рекомендацій щодо підвищення фінансової стійкості є предметом подальших наукових досліджень.

Висновки. У результаті проведеного дослідження було встановлено, що фінансове забезпечення діяльності підприємства є ключовим чинником його стабільного функціонування та розвитку, особливо в умовах економічної нестабільності. Аналіз фінансово-економічної діяльності ТОВ «БК ДАО» за 2023–2024 роки засвідчив наявність як позитивних тенденцій, так і певних проблем у структурі фінансових ресурсів, ефективності їх використання та рівні фінансової стійкості. Основними проблемами, з якими стикається підприємство, є недостатня рентабельність, коливання платоспроможності та зниження ефективності капіталовкладень. Водночас було визначено, що підприємство має потенціал до поліпшення своїх фінансових позицій за рахунок оптимізації структури фінансування, впровадження більш ефектив-

них методів управління грошовими потоками та активами, а також шляхом активнішого використання внутрішніх резервів. Запропоновані заходи щодо удосконалення фінансового забезпечення спрямовані на посилення фінансової стійкості, мінімізацію ризиків та створення передумов для сталого розвитку підприємства в довгостроковій перспективі.

Подальші наукові розробки доцільно спрямувати на поглиблене вивчення механізмів адаптації фінансового забезпечення до умов зовнішніх кризових впливів, а також на розробку інструментарію стратегічного фінансового планування для підприємств різних галузей. Особливої уваги потребує дослідження впливу цифровізації фінансових процесів та впровадження сучасних фінансових технологій на підвищення ефективності фінансового менеджменту. Крім того, перспективним напрямом є розробка моделей прогнозування фінансової стійкості підприємств на основі сценарного аналізу та моніторингу ключових макроекономічних індикаторів.

Список використаних джерел:

1. Бражна Л. В. Аналіз розвитку та фінансового стану підприємств у військовий період. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. № 2 (104). С. 79–85. URL: <https://ema.ztu.edu.ua/article/view/277574> ema.ztu.edu.ua (дата звернення: 01.10.2025).
2. Бутенка В. В.; Музика С. Є. Фінансова безпека підприємств у контексті глобальних трансформацій та воєнного стану. *Ринкова економіка: сучасна теорія та практика управління*. 2024. Том 23, № 3 (58). С. 9–22.
3. Задорожній, З.-М.; Муравський, В.; Жукевич, С. та ін. Фінансова стійкість в управлінській системі підприємств: системний аналіз та формалізація оцінок в умовах сталого розвитку. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2024. Том 6, № 59. С. 234–250. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4592fkd.net.ua+1> (дата звернення: 01.10.2025).
4. Мавріна М. Аналіз впливу трансформацій банківського сектору України на фінансову діяльність підприємств. *Вісник Приазовського Державного Технічного Університету. Серія: Економічні науки*. 2024. №1(40). С. 55–65. URL: https://journals.urau.ua/ves_pstu/article/view/324731 (дата звернення: 01.10.2025).
5. Міщанин Є. Ю.; Мелень О. В. Аналіз фінансової звітності підприємств як інформативна основа для покращення фінансової стратегії. Харків: НТУ «ХПІ», 2023. 320 с.
6. Танклевська Н. С.; Мірошніченко В. О. Фінансова стійкість підприємств в умовах цифрової економіки. *Business Inform.* 2024. № 3. С. 249–255. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-249-255> (дата звернення: 01.10.2025).
7. Левкович О. В., Калашнікова Ю. М. Фінансова стійкість як передумова інноваційного розвитку підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8776> (дата звернення: 02.10.2025).
8. ТОВ «БК ДАО». Інформація про компанію. Clarity Project. URL: <https://clarity-project.info/tenderer/43213760> (дата звернення: 28.09.2025).
9. Хрущ Н. Фінансова стійкість промислових підприємств як головний критерій їх економічної безпеки. *Modeling the development of the economic system*. 2024. № 2, С. 209–214. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-12-27>. (дата звернення: 02.10.2025).
10. Ясінівська І. Ф.; Хіта В. І. Фінансовий стан підприємств України: проблеми, тенденції, перспективи. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 12. С. 71–76. URL: http://efp.in.ua/public_html/uploads/journals/372/efp_12_2024.pdf (дата звернення: 02.10.2025).

References:

1. Brazhna L. V. (2023) Analiz rozvytku ta finansovoho stanu pidpriemstv u viiskovyi period [Analysis of the development and financial condition of enterprises during the war period]. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*. № 2 (104). pp. 79–85. Available at: <https://ema.ztu.edu.ua/article/view/277574> (in Ukrainian)
2. Butenka V. V., Muzyka S. Ye. (2024) Finansova bezpeka pidpriemstv u konteksti hlobalnykh transformatsii ta voiennoho stanu [Financial security of enterprises in the context of global transformations and martial law]. *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia ta praktyka upravlinnia*, Vol. 23, № 3 (58), pp. 9–22. (in Ukrainian)

3. Zadorozhnii Z.-M., Muravskiy V., Zhukevych S. ta in. (2024) Finansova stiikist v upravlinskii systemi pidpriemstv: systemnyi analiz ta formalizatsiia otsinok v umovakh staloho rozvytku [Financial stability in the management system of enterprises: system analysis and formalization of assessments in the conditions of sustainable development]. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky*, Vol. 6, № 59. pp. 234–250. Available at: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4592> (in Ukrainian)
4. Mavrina M. (2024) Analiz vplyvu transformatsii bankivskoho sektoru Ukrainy na finansovu diialnist pidpriemstv [Analysis of the impact of transformations of the banking sector of Ukraine on the financial activity of enterprises]. *Visnyk Pryazovskoho Derzhavnoho Tekhnichnoho Universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky*. № 1 (40). pp. 55–65. Available at: https://journals.urau.ua/ves_pstu/article/view/324731 (in Ukrainian)
5. Mishchanyin Ye. Yu., Melen O. V. (2023) Analiz finansovoi zvitnosti pidpriemstv yak informatyvna osnova dlia pokrashchennia finansovoi stratehii [Analysis of financial statements of enterprises as an informative basis for improving financial strategy]. Kharkiv: NTU “KhPI”. 320 p. (in Ukrainian)
6. Tanklevska N. S., Miroshnychenko V. O. (2024) Finansova stiikist pidpriemstv v umovakh tsyfrovoy ekonomiky [Financial stability of enterprises in the conditions of the digital economy]. *Business Inform.* № 3. pp. 249–255. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-249-255> (in Ukrainian)
7. Levkovych O. V., Kalashnikova Yu. M. (2021) Finansova stiikist yak peredumova innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva [Financial stability as a prerequisite for innovative development of the enterprise]. *Efektivna ekonomika*, № 4. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8776> (in Ukrainian)
8. TOV “BK DAO” (2025) Informatsiia pro kompaniiu [Information about the company]. *Clarity Project*. Available at: <https://clarity-project.info/tenderer/43213760> (in Ukrainian)
9. Khrushch N. (2024) Finansova stiikist promyslovykh pidpriemstv yak holovnyi kryterii yikh ekonomichnoi bezpeky [Financial stability of industrial enterprises as the main criterion of their economic security]. *Modeling the development of the economic system*, № 2, pp. 209–214. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-12-27> (in Ukrainian)
10. Yasinivska I. F., Khita V. I. (2024) Finansovyi stan pidpriemstv Ukrainy: problemy, tendentsii, perspektyvy [Financial condition of Ukrainian enterprises: problems, trends, prospects]. *Ekonomika. Finansy. Pravo*, № 12, pp. 71–76. Available at: http://efp.in.ua/public_html/uploads/journals/372/efp_12_2024.pdf (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 06.10.2025